

А.О. Борисова, доц. (ХДУХТ, Харків)

А.О. Колесник, канд. техн. наук, доц. (ХДУХТ, Харків)

О.О. Манускова, доц. (ХДУХТ, Харків)

ДОСЛІДЖЕННЯ МЕТОДИЧНИХ ПІДХОДІВ ДО НАВЧАННЯ НАПИСАННЮ НАУКОВОЇ СТАТТІ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ

Публікація наукової статті в міжнародному науковому журналі є підтвердженням високого наукового статусу автора та забезпечує оперативне інформування світової спільноти про наукові досягнення. Здатність говорити, читати, думати англійською мовою стає для світової наукової спільноти звичайним базовим умінням.

Проведений аналіз рівня індивідуально-психологічного розвитку науково-педагогічних працівників і основних труднощів, з якими вони стикаються під час написання наукової статті англійською мовою, дозволяє сформулювати завдання, які необхідно вирішити в процесі навчання:

- на лінгвістичному рівні: відбір відповідного лексичного, граматичного і текстового матеріалу;
- на дидактичному рівні: вибір методичних прийомів і способів навчання;
- на організаційному рівні: визначення оптимального співвідношення обсягів аудиторної, самостійної та індивідуальної роботи.

Для вирішення зазначених завдань слід спиратися на певні методичні підходи до навчання іноземних мов. Підхід до навчання є базисної категорією в методиці викладання іноземних мов, що дає уявлення про погляди як на саму мову, так і на способи оволодіння нею.

У вітчизняній методиці прийнято розглядати три компоненти, що визначають підхід до навчання: лінгвістичні, дидактичні та психолінгвістичні основи навчання. У зв'язку з цим говорять про підхід до навчання у вузькому і широкому сенсі. Підхід в широкому сенсі означає наявність всіх вищеназваних компонентів. Підхід в навчанні у вузькому сенсі передбачає опору на один з його компонентів і дозволяє виділити лінгвістичний, дидактичний, методичний та психологічний підходи.

Зарубіжні психологи виділяють два підходи: біхевіоризм і когнітивний підхід. Останній спирається на принцип свідомості у викладанні і на теорію соціоконструктивізму, згідно з якою студент є активним учасником процесу навчання, а не об'єктом навчальної

діяльності викладача. Також в зарубіжній методиці широко застосовується підхід, «центрований на студента», суть якого полягає в максимальній передачі на заняттях ініціативи самому студенту. Завдання викладача при цьому полягає в розкритті особистісного потенціалу студента, допомоги йому у виборі стратегій оволодіння мовою, які найкраще відповідають індивідуальним особливостям.

Як правило, навчання науково-педагогічних працівників іншомовному письму передбачає оволодіння графікою, орфографією, словотвором, пунктуацією, набором мовних інтенцій для вираження ідей у зв'язаній формі, а також використання текстів англійською мовою в якості зразка для створення слухачами власних текстів.

Науковець під час написання статті англійською мовою повинен не тільки створити смисли, але і транслювати їх у відповідності з законами іншої картини світу. Для недосвідченого людини, яка вперше приступила до написання наукової статті англійською мовою, подібне завдання представляє великі труднощі. Можливо, тому багато вчених вважають за краще спочатку написати статтю рідною мовою, а потім перекласти її на англійську мову. При цьому вони виконують подвійну роботу по створенню і шліфовці тексту наукової статті рідною мовою і перекладу його на англійську мову, часто зі збереженням граматичних і лексичних особливостей рідної мови, що, значно знижує якість тексту. Речення на українській мові, як правило, містить масу вступних та інших слів, які без втрати сенсу можна опустити під час перекладу, оскільки англійське речення будується значно економніше.

Науковий дискурс – це потік аргументації. У процесі доказу та інтерпретації своєї гіпотези автор статті використовує всі наявні в його розпорядженні аргументативні засоби для переконання читача у своїй правоті. Одним із прийомів навчання правильній побудові наукового дискурсу є аналіз «таргетних» статей, тобто статей, які опубліковані в наукових англомовних журналах за подібною тематикою.

Навчання науково-педагогічних працівників написанню наукової статті англійською мовою є багатокomпонентним завданням, що вимагає використання як відомих методичних підходів (лексико-граматичний, когнітивний), так і досить нових підходів (лінгвокультурологічний). При цьому особливу увагу необхідно приділяти навчанню побудови змісту наукового дискурсу відповідно до прийнятих у світовій науковій літературі стандартів, створення власного тематичного тезауруса автора, а також використанню граматичних структур англійської мови як набору інструкцій по ментальній обробці наукового дискурсу, які автор статті надсилає своєму адресатові.